

МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Газета виходить з 24 червня 1928 року

№15-16 (2913-2914)

Понеділок,
28 вересня 2015 року

Ціна договірною

ГАЗЕТА КОЛЕКТИВУ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Газета нагороджена срібною медаллю Всеукраїнського конкурсу «Вища школа»

**ДОРОГІ ВИКЛАДАЧІ,
СТУДЕНТИ ТА
СПІВРОБІТНИКИ,
ЩИРО ВІТАЮ ВАС
ІЗ ПОЧАТКОМ НОВОГО
НАВЧАЛЬНОГО РОКУ!**

Особливі вітання адресую першокурсникам: для вас настав чудовий час студентства, період інтелектуального й особистісного росту, нових здійснень і відкриттів. У вас буде нелегкий, але захоплюючий шлях до отримання знань і набуття професійного досвіду. Радий, що ви обрали Харківський національний медичний університет і стали частиною нашого дружнього колективу. Попереду у вас роки серйозної праці, результати якої багато в чому визначають ваше майбутнє. Ми готові передати вам усі наші вміння й досвід, закласти міцний фундамент знань на все ваше життя. Сподіваюся, за час навчання в університеті ви намагатиметеся досягти максимальних результатів на обраному поприщі. Прагніть до кращого, дізнавайтесь й відкривайте нове, творіть й будьте впевнені у своїх силах. Наш університет дає вам безліч можливостей для розвитку вашого потенціалу.

Шановні колеги! Початок навчального року для кожного з нас – це нові плани, проекти й перспективи. Робота зі студентами, методична й наукова діяльність – скрізь є можливість для професійного й творчого зростання, досягнення нових успіхів. Упевнений, що свій професійний і творчий потенціал ви направите на студентів, давши їм міцні знання й сприятливі умови для розвитку. Бажаю, щоб новий навчальний рік приніс вам стабільність і задоволення від роботи, а також дав нові можливості для самореалізації.

Звертаючись до студентів старших курсів, що вже подолали перші труднощі, хочу побажати їм подальших успіхів у навчанні. Нехай у новому навчальному році їм скоряться найвищі вершини знань і здійсняться найсміливіші задуми!

Дорогі друзі! Починаючи навчальний рік, хочу побажати всім удачі, здоров'я й підтримки однодумців. Упевнений, що злагоджена робота всього нашого колективу буде запорукою подальшого процвітання університету.

Ректор університету **Володимир Лісовий**

ХНМУ – ЛІДЕР ІЗ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ У НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

10 вересня на базі Харківського національного медичного університету відбулося засідання Ради ректорів Харківського регіону за участю заступника голови ХОДА Юлії Світлічної, представників управлінь МВС та СБУ в Харківській області.

Засідання відкрив голова Ради ректорів ректор Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна Віль Бакіров зі словами подяки Харківському національному медичному університету та підкреслив, яка

величезна відповідальність лежить на колективі вишу з підготовки справжніх лікарів, адже 210-річні традиції медичної школи найдавніші в Україні і беруть початок зі створення Харківського університету.

Під час засідання були розглянуті питання щодо підсумків вступної кампанії 2015 року в Харківській області, посилення безпеки та охорони у вищих навчальних закладах, програма діяльності Харківського університетського консорціуму тощо.

Про особливості вступної кампанії 2015 року доповів директор Департаменту науки і освіти ХОДА Анатолій Бабічев. Він зазначив, що цього року в Харківській області працювало 84 приймальні комісії, до яких було подано 135 тис. заяв, з них 67 тис. – в електронному вигляді.

Програму діяльності Харківського університетського консорціуму представила його президент – директор Харківського регіонального інституту державного управління при Президентові України Людмила Белова.

Ректор Харківського національного медичного університету Володимир Лісовий презентував ХНМУ як один з найстаріших та найбільших медичних навчальних закладів України, що підготував понад 7 тис. іноземних лікарів зі 120 країн світу. Тому дуже важливим є питання створення безпечного середовища в медичному університеті.

У ході засідання присутнім було презентовано систему громадської безпеки в Харківському національному медичному університеті, яка на даний час включає пропускну систему та систему відеомоніторингу в навчальних корпусах і гуртожитках, виховну та профілактичну роботу зі студентами, реалізацію концепції безпечного комфортного середовища.

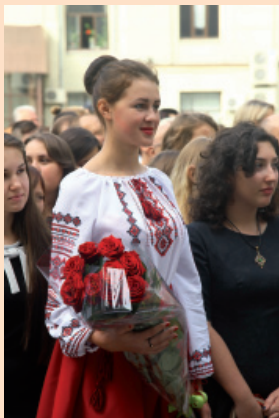

Наразі в університеті функціонує електронна система контролю управління допуском, об'єднана з відеоспостереженням. Ця система налічує 11 турнікетів, 7 робочих місць операторів, 150 відеокамер та 30 відеореєстраторів. Підключення системи до мережі Інтернет дає змогу спостерігати за навчальним процесом в режимі онлайн з будь-якої відеокамери, встановленої у лекційних і навчальних аудиторіях, гуртожитках та на території університету.

Запровадження такої системи дає відчуття безпеки, захищеності й знаходить підтримку в студентів та співробітників Харківського національного медичного університету.

КРИЗЬ ЧАС І ПРОСТІР НАВЧАННЯ

ДО СТУДЕНТСЬКОЇ РОДИНИ ВЛИВАЄТЬСЯ НОВА ХВИЛЯ ПЕРШОКУРСНИКІВ

31 серпня актовий зал Харківського національного медичного університету приймав чимало гостей та був сповнений посмішок, адже саме цього дня відбувалася посвята першокурсників – хвилююче свято не лише для студентів, а й для їх батьків, адже вони продовжують дітей у доросле студентське життя.

На святковому мітингу на знак єднання українського народу, відродження його духовності та майбутнього першокурсники відпустили в небо повітряні кульки як символ миру на нашій землі та віри в щасливе майбутнє.

Почесне право відкрити церемонію посвяти було надано ректору університету професору Володимирі Лісовому. Звертаючись до першокурсників, Володимир Миколайович щиро привітав їх із першим великим досягненням у житті – сьогодні вони стали студентами однієї з найстаріших медичних шкіл. «Звичайно, найголовніше – це те, що ви за покликом серця й душі обрали професію медика. Але хочу націлити вас на постійну роботу, адже для того, щоб стати гарними лікарями, допомагати людям, вам доведеться навчатися з ранку до вечора й постійно примножувати свої знання», – зазначив ректор університету.

У цей знаменний день до вишу завітали поваж-

ні гості: заступник голови Харківської облдержадміністрації Вадим Глушко, заступник міського голови з питань охорони здоров'я та соціального захисту населення Світлана Горбунова-Рубан та голова Харківської обласної організації профспілки працівників охорони здоров'я України Альона Благовещенська. Вони щиро і щиро бажали медикам-початківцям, щоб кожен із них був гідним звання студента одного з найстаріших, а від того й найпочесніших навчальних закладів України та ніколи не заплямував честь білого халату.

Право оголосити урочисту клятву студента було надано студентці І медичного факультету Ірині Нечипорук. Студенти першого курсу пообіцяли виховувати в собі працелюбність, цілеспрямованість у досягненні мети, творче ставлення до справи, формувати активну життєву позицію, домагатись єдності слова і діла, виховувати високу професійну майстерність, відрізнятись відповідальністю та дисциплінованістю.

Для всіх посвята у студенти першого курсу стала святом. З цієї дати для вступників починається відповідальність за набуття знань та відлік днів, місяців, років до здійснення мрії – стати кваліфікованим фахівцем, досягти успіху на професійній ниві.

Редакція газети

ПІДШЕФНА ДІЯЛЬНІСТЬ

СВЯТКОВИЙ ДЕНЬ ДЛЯ ВСІХ ШКОЛЯРІВ

Перший дзвоник – традиційне свято школярів, які розпочинають навчання. Для одних це перший серйозний крок у доросле життя, а для інших він пролунає востаннє і поставить крапку в багаторічному шкільному марафоні з усіма його уроками і змінами, контрольними роботами та домашніми завданнями. Традиційно студентське самоврядування Харківського національного медичного університету завітало на свято Першого дзвоника до наших молодших друзів – вихованців Куп'янської школи-інтернату та подарувало предмети канцелярії та солодощі.

На майданчику біля школи зібралася велика кількість людей. Головні герої цього свята – першокласники, для яких перший дзвоник дійсно перший, що покличе на перший урок, і перша вчителька, яка

поведе їх у Країну Знань, де розпочнуться нелегкі й відповідальні, але цікаві й насичені подіями навчальні будні.

Найщирішими словами студенти ХНМУ привітали школярів, вихователів та адміністрацію школи-інтернату. Побажали незабутніх миттєвостей шкільного життя, справжніх відкриттів, пізнання світу! А вчителям – натхнення успіхами вихованців, батькам – гордості за своїх дітей. Сподіваємося, що День знань стане для школярів початком наполегливої праці, надійним кроком у доросле життя!

Анастасія Піскарьова, голова сектору медіа-простору Студентської ради

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ТРУДОВОГО
КОЛЕКТИВУ УНІВЕРСИТЕТУ

*"Наш університет
не може бути осторонь
важливих подій, які
відбуваються в країні"*

28 серпня 2015 року в актовому залі відбулися загальні збори трудового колективу Харківського національного медичного університету. Перед співробітниками виступив ректор професор Володимир Лісовий зі щорічним звітом за період 2014–2015 навчального року.

«Ми зібралися, щоб традиційно підбити підсумки минулого навчального року, який був складним та насиченим. Сьогодні формується майбутнє України, закладається Європейський вектор, що ми обрали, і Харківський національний медичний університет, який святкує 210 років свого існування, не може бути осторонь важливих подій, які відбуваються в країні», – із такими словами на початку зборів до присутніх звернувся Володимир Лісовий.

У своїй доповіді Володимир Миколайович звернув увагу на діяльність університету щодо імплементації закону України «Про вищу освіту», місце ХНМУ в загальному рейтингу складання іспитів «КРОК», формування контингенту студентів, особливості вступної компанії 2015 року, матеріальне та соціальне забезпечення навчального процесу, акредитацію та ліцензії нових спеціальностей

тощо, а також зазначив участь університету в реформуванні медичної галузі та представив перспективні задачі розвитку ВНЗ у новому навчальному році. Про питання виконання колективного договору доповів голова профспілкової організації співробітників ХНМУ доцент Л.П. Ющенко.

В обговоренні щорічного звіту ректора взяли участь доцент Алла Ніколаєва, професори Вадим Сінайко, Володимир Коробчанський, Олена Товажнянська та голова студентської профспілки Олександр Шапаренко. Наприкінці голова комісії професор Ігор Завгородній представив проєкт рішення загальних зборів колективу університету.

зборів колективу університету.

На загальних зборах діяльність ректора університету Володимира Лісового була визначена відповідно до державним та статутним вимогам до керівника вищого навчального закладу.

За матеріалами прес-служби ХНМУ

НАУКОВІ ПІКНІКИ

ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ НАУКИ
ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ

6 вересня вже вчетверте відбулися «Наукові пікніки», що тривали на алеях Саду Шевченка біля ККЗ «Україна». Це масштабний соціальний захід із популяризації науки для дітей і молоді, що представив наочні й інтерактивні програми з усіх галузей знань.

У заході взяли участь приблизно 60 ВНЗ, факультети та кафедри, наукові установи, заклади культури, громадські організації, які надали можливість всім бажаючим стати співучасниками більше 1000 дослідів-експериментів. Півтисячі викладачів, науковців, школярів, студентів та аспірантів пояснювали закони фізики й хімії, роботу рятувальників та ветеринарів, провізорів, краєзнавців і, звичайно, лікарів. На високому рівні була представлена робота Харківського національного медичного університету у складі Рад Студентського наукового товариства та молодих учених за підтримки ректорату.

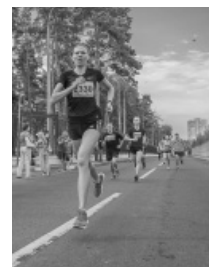
Були продемонстровані практичні навички, що знадобляться у повсякденному житті: надання невідкладної допомоги, внутрішньовенні та внутрішньом'язові ін'єкції, накладання швів та догляд за новонародженими.

У рамках «Наукового пікніку» відвідувачі побачили інтерактивні експонати з надання медичної допомоги, брали участь у медичних конкурсах та вікторинах, майстер-класах. Після завершення заходу наш університет було нагороджено почесним дипломом, а всіх учасників – іменними сертифікатами.

Христина Потіхенська,

голова Студентського наукового товариства

СПОРТ

ХНМУ ВЗЯВ УЧАСТЬ У МІЖНАРОДНОМУ
ЛЕГКОАТЛЕТИЧНОМУ МАРАФОНІ «ВИЗВОЛЕННЯ»

16 серпня збірна команда викладачів та студентів ХНМУ взяла участь у XXX Міжнародному традиційному марафоні «Визволення», присвяченому 361-й річниці м. Харкова, 24-й річниці Незалежності України та 72-й річниці визволення Харкова.

Вітаємо випускницю I медфакультету Дар'ю Гнатковську, яка стала переможницею марафону на дистанції 3 км!

ПЕРШИЙ ЗАХИСТ

17 червня вперше в історії нашого університету відбувся захист магістерських робіт слухачів спеціальності «Педагогіка вищої школи».

Магістранти продемонстрували високий рівень теоретичної підготовки в галузі педагогіки вищої школи, відмінний рівень знань питань дидактики, теорії, методів та засобів навчання, що свідчить про готовність випускників даної спеціальності до майбутньої педагогічної діяльності в медичних вишах України.

Крім того, голова Державної екзаменаційної комісії професор, доктор державного управління В.П. Єлагін, а також члени комісії підкреслили практичну значущість наукових досліджень, поданих у магістерських роботах, що може знайти широке практичне застосування в навчально-виховному процесі вищих навчальних закладів України.

«РАЗОМ ЗАРАДИ ДІТЕЙ»

30 червня в приміщенні Харківського національного академічного театру опери та балету ім. М.В. Лисенка відбулося відкриття фотовиставки «Рідкісне право жити» та форуму «Разом заради дітей», присвячених проблемам орфанних хворих в Україні.

На заході були присутні заступник міського голови з питань охорони здоров'я й соціального захисту населення Світлана Горбунова-Рубан, заступник директора Департаменту охорони здоров'я Харківської облдержадміністрації Галина Сіроштан, народний депутат України

Володимир Дудка, голова Ради ГС «Орфанні захворювання України» Тетяна Кулеша, представники пацієнтських орфанних громадських об'єднань з різних регіонів. Також у роботі форуму взяли участь меценати, представники громадських організацій, пацієнти з рідкісними хворобами та лікарі.

Засідання відкрила генеральний директор ХСМГЦ професор Олена Гречаніна: «Проблема орфанних захворювань стає дедалі актуальнішою, але я вірю, що ми знайдемо можливість змінити життя на планеті на краще».

Світлана Горбунова-Рубан підкреслила, що головна проблема рідкісних хвороб полягає у тому, що із ними дорого жити, бо хворі потребують спеціального харчування та дорогих ліків. На сьогодні існує така ситуація: з 1 січня міська програма із забезпечення орфанних хворих не діє, державна програма тільки «розправляє крила», тому сім'ї бо-

рються за виживання.

У свою чергу Галина Сіроштан зазначила, що для того, щоб забезпечити людям із орфанними хворобами повноцінне життя, необхідно залучити владу, суспільство і медичних працівників. Володимир Дудка і Тетяна Кулеша також звернули увагу присут-

них на проблеми людей із рідкісними захворюваннями і закликали до поширення інформації з цього питання в суспільстві.

Усі присутні дійшли спільної думки, що для створення єдиної системи надання допомоги пацієнтам із рідкісними захворюваннями в Україні з'явилася необхідність консолідації зусиль держави, суспільства, спеціалістів і батьківських асоціацій тощо. Виходячи з цього, форум поставив на меті створення в Україні консолідуючої структури, яка зможе об'єднати зусилля всіх, хто вболіває за долю пацієнтів – Альянсу рідкісних хвороб.

НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНИЙ ЦЕНТР ВОЛОНТЕРІВ У ДІЇ

18 червня медичний університет відвідали студенти Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди. Візит майбутніх педагогів відбувся для проходження курсів у навчально-тренувальному центрі волонтерів з надання невідкладної медичної допомоги при Студентській раді ХНМУ.

Співробітники кафедри екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології, кафедри медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії, а також волонтери-помічники викладачів провели теоретичний та практичний курс з надання само- та взаємодопомоги.

Слухачі курсу дізналися, як не розгубитися у надзвичайних ситуаціях, зберегти життя собі та допомогти близьким і випадковим постраждалим. «Сподіваємось, ці знання не доведеться реалізувати на практиці», – зазначили майбутні волонтери.

Директор Навчально-наукового інституту післядипломної освіти ХНМУ Валерій В'юн привітав гостей та урочисто вручив сертифікати, що засвідчують проходження 6-годинної програми навчання першої невідкладної медичної допомоги.

НАВЧАННЯ ДЛЯ БІЙЦІВ НАЦГВАРДІЇ

Для збереження життя і здоров'я військовослужбовців у надзвичайних ситуаціях та в умовах антитерористичної операції 24

червня викладачі Харківського національного медичного університету провели виїзний семінар.

Навчання для 170 бійців особового складу військової частини Нацгвардії у місці польової дислокації батальйонів стосувалися

надання медичної допомоги при отриманні поранень з елементів тактичної медицини.

Під час семінару для військовослужбовців були висвітлені питання щодо надання медичної допомоги при пораненнях шиї, проникних пораненнях живота з евітрацією внутрішніх органів, термічних опіках тощо.

ВШАНОВУЄМО ВИКЛАДАЧІВ І НАСТАВНИКІВ ХНМУ

26 червня на базі кафедри медичної генетики відбулося урочисте вшанування викладачів і наставників Харківського національного медичного університету.

На початку заходу професор кафедри Олена Гречанина зауважила, що молоді лікарі завжди повинні пам'ятати про своїх учителів – тих людей, які протягом життя навчали науці, трансформованої через їхні серця.

Учні, що прийшли згадати про своїх наставників, Наталія Макєєва, Олена Товажнянська, Дмитро Бутов та інші вихованці, не тільки пам'ятають своїх вчителів, але й втілюють у життя їх досвід та настанови.

ІНТЕГРАЦІЯ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

ХНМУ ОТРИМАВ СЕРТИФІКАТ НА ВІДПОВІДНІСТЬ ДЕРЖСТАНДАРТУ ДСТУ ISO 9001:2009 (ISO 9001:2008, IDT)

У липні 2015 року Харківський національний медичний університет отримав сертифікат, який засвідчує, що ХНМУ впровадив та використовує систему управління якістю, яка відповідає вимогам міжнародного стандарту ISO 9001:2008.

Забезпечення належної якості підготовки іноземних та вітчизняних студентів і підвищення показників цього процесу характеризують університет як провідний вищий навчальний заклад України. Інтеграція України до європейського освітнього простору вимагає уніфікації процесів забезпечення якості освіти, оскільки підвищується конкуренція на ринку освітніх послуг, зростають вимоги роботодавців до модолих фахівців.

Сьогодні тенденції направлені в бік постійної внутрішньої самооцінки і самовдосконалення вишу за допомогою систем управління якістю (СУЯ), побудованих відповідно до вимог стандарту ISO 9001. СУЯ – це дієвий механізм укріплення конкурентоздатності організації.

Основні цілі впровадження СУЯ в ХНМУ:

1. Чітке структурування всіх процесів університету та їх детальна регламентація. Запровадження дієвих процедур взаємозв'язку із замовниками: уникнення дубляжу функцій, поліпшення документообігу, орієнтація на потреби ринку, підвищення якості освітніх послуг.

2. Встановлення критеріїв результативності всіх процесів, систематичний моніторинг та коригувальні дії: посилення мотивації персоналу, прозорість зон відповідальності, зменшення кількості невідповідностей у роботі, підвищення продуктивності праці.

Зазначене працюватиме на збільшення «коефіцієнту корисної дії».

Планування діяльності за стандартом ISO 9001

Цілі ХНМУ у сфері якості – це вимірні показники діяльності університету.

Схема СУЯ відображає взаємозв'язок із замовниками наших освітніх послуг. Критичні процеси регламентуються Документованою процедурою (ДП), яка описує всі фази процесу за PDCA – від планування до оцінки результативності й шляхів удосконалення.

Документовані процедури мають єдину стандартну структуру. Вони розроблені за Циклом PDCA і описують всі етапи процесу відповідно до сучасних уявлень про системи менеджменту. СУЯ передбачає постійний моніторинг результативності всіх процесів. Нормування діяльності науково-викладацького складу через індивідуальні плани, рейтингування викладачів та систематичне оцінювання результативності кожного процесу – взаємопов'язані процеси, які сприятимуть мотивації персоналу і підвищенню продуктивності діяльності університету.

Методика рейтингування проходить апробацію, після чого почне застосовуватись для рейтингової оцінки роботи всіх викладачів раз на навчальний рік.

ДОВІДКА

Стандарт ISO 9001 – єдиний стандарт, внесений до Книги рекордів Гіннеса як найбільш широко застосований нормативний документ у світі. Системи управління якістю за моделлю цього стандарту впровадило понад 1,3 млн організацій у 187 країнах світу. В Україні сертифіковано близько 1300 організацій, з них приблизно 25-30 вишів.

Сертифікат, виданий незалежним органом, підтверджує виконання вимог ISO 9001 і спроможність організації систематично визначати і виконувати вимоги замовників та нормативні вимоги.

PDCA (англ. «Plan-Do-Check-Act») – планування-дія-перевірка-корегування) – циклічно повторюваний процес ухвалення рішення, що використовується в управлінні якістю.

АЛЬМА МАТЕР – 210

Їх імена вписані в славетну історію ХНМУ

Марзеев Олександр Микитович (1883–1956) – академік АМН СРСР, професор, засновник Українського НДІ комунальної гігієни (нині Інститут гігієни та медичної екології ім. О. М. Марзеева НАМН України), засновник та завідувач кафедри комунальної гігієни ХМІ.

Палладін Олександр Володимирович (1885–1972) – академік АН СРСР та АМН СРСР, професор, президент АН УРСР, засновник і директор Українського біохімічного інституту (нині Інститут біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України), завідувач кафедри фізіологічної хімії ХМІ.

Фольорт Георгій Володимирович (1885–1960) – академік АН УРСР, професор, завідувач кафедри нормальної фізіології ХМІ.

Хмельницький Борис Мойсейович (1885–1959) – доктор медичних наук, професор, директор Українського інституту туберкульозу, завідувач кафедри туберкульозу ХМІ.

ЩОБ ПАМ'ЯТАЛИ

НА ЗГADКУ ПРО СПРАВИ, ДУМКИ Й ЖИТТЄВІ ОРІЄНТИРИ ВЧИТЕЛЯ

10 років тому 4 липня 2005 року пішов з життя перший проректор Харківського державного медичного університету професор Михайло Володимирович Кривоносов.

Особистість М.В. Кривоносова є дуже багатогранною та різноманітною. Він був не тільки викладачем вищої школи, а й високоінтелегентною, різнопланово освіченою людиною, вченим-дослідником та вченим-організатором.

Найбільш характерними та привабливими рисами М.В. Кривоносова, мабуть, слід вважати його володіння мистецтвом художнього викладання своїх думок, високу культуру та широкий світогляд. Ці головні риси проявилися з перших студентських років, згодом, доповнені глибокими знаннями, вони й обумовили його лідерство на курсі, а потім і навчання в аспірантурі на кафедрі загальної гігієни, що традиційно мала високий рівень педагогічного процесу та наукової роботи.

На кафедрі загальної гігієни Михайло Володимирович остаточно сформувався як педагог і науковий співробітник. Тому звання доцента (1978), керівництво деканатом санітарно-гігієнічного факультету (1975), завідування кафедрою гігієни харчування (1983) та призначення на посаду проректора з навчальної роботи Харківського державного медичного університету сприймалося усіма як природний та закономірний процес, що відображав працелюбність та організаційські здібності М.В. Кривоносова.

На кафедрі загальної гігієни, де Михайло Володимирович проходив свої «університети», вперше було розпочато дослідження та впровадження в практику використання непрямого методу ультрафіолетового опромінення лікувальних та дитячих приміщень для знезараження повітря, що дозволило зменшити бактеріальну забрудненість повітря в декілька разів і наразі дозволяє боротися зі внутрішньолікарняними інфекціями. Як молодий науковець М.В. Кривоносов провів серію експериментальних досліджень з фізіолого-гігієнічного вивчення ультрафіолетової радіації, результатом яких став захист дисертації на здобуття вченого ступеня

кандидата медичних наук. У наступні роки коло його наукових інтересів значно розширилося. Досліди молодого вченого були присвячені розробці актуальних теоретичних та прикладних проблем у галузі гігієни та екології.

Михайло Володимирович відомий своїми дослідженнями в галузі гігієни харчування в профілактичній та лікувальній медицині, в галузі гігієни виробництва синтетичних миючих засобів, механізму біологічної дії на організм ПАВ та СМЗ, інших фізичних, хімічних, біологічних чинників довкілля. Результати багатьох досліджень одержали широке практичне впровадження, а «Методические рекомендации по устройству, оборудованию и содержанию производств ПАВ и СМС», розроблені та видані в Москві для Міннафтохімпрома (1990), – це фактично СанПІН не тільки для внутрішньовідомого, але й для загальномедичного призначення. Під керівництвом М.В. Кривоносова проведені широкі дослідження, що дозволили обґрунтувати ГДК, ОБРВ шкідливих речовин у воді водою, повітрі робочої зони, атмосферному повітрі.

Істотні зміни, що сталися в екології людини, усвідомлення того, що проблема здоров'я населення – це в першу чергу екологічна проблема, поставили задачу екологічної освіти спеціалістів усіх професій, у тому числі лікарів, як першочергову. До програми підготовки лікарів медичного факультету були введені години з вивчення екології довкілля та внутрішнього середовища та здача державного екзамену студентами VI курсу. Серія навчально-методичних публікацій Михайла Володимировича була присвячена підходам до формування програм підготовки медичних кадрів, удосконаленню форм та методів навчального процесу, особливостям післядипломної підготовки лікарів-гігієністів.

Науково-дослідницький підсумок діяльності Михайла Володимировича налічує близько 200 друкованих робіт, 2 винаходи, 45 рацпропозицій, численні методичні посібники, впроваджені у практику ГДК, ОБРВ, інформаційні листи, програми підготовки студентів. Його заслуги оцінені високим званням Академіка вищої школи України та Міжнародної академії комп'ютерних наук і систем.

Друзі, однокурсники та колеги по роботі високо шанують пам'ять про вчителя Михайла Володимировича Кривоносова.

Колектив кафедри гігієни та екології № 2

КАЛЕНДАР ЗНАМЕННИХ ДАТ НА 3-й І 4-й КВАРТАЛИ 2015 р.

Брауде Ілля Рафаїлович (31.10.1890–30.04.1958) – 125 років з дня народження доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри інфекційних хвороб ХМІ (1932–1958).

Вороний Юрій Юрійович (09.08.1895–травень 1961) – 120 років з дня народження доктора медичних наук, професора, директора Херсонського виробничого медичного інституту (1931–1936), завідувача кафедри хірургії Харківського стоматологічного інституту (1936–1941), автора першої у світовій практиці трансплантації нирки людини (1933).

Давиденков Сергій Миколайович (25.08.1880–02.07.1961) – 135 років з дня народження видатного невропатолога, академіка АМН СРСР (1945), заслуженого діяча науки РРФСР (1934), завідувача кафедри нервових та душевних хвороб Жіночого медичного інституту Харківського медичного товариства (1912–1919?), ректора Бакінського університету (1920–1923), завідувача кафедри нервових хвороб Ленінградського інституту удосконалення лікарів (1932–1961?).

Жаботинський Василь Михайлович (28.09.1895–21.12.1983) – 120 років з дня народження доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри комунальної гігієни ХМІ (1943–1973).

Іллінський Тимофій Степанович (15.07.1820–04.08.1867) – 195 років з дня народження доктора медицини, професора, завідувача кафедри анатомії медичного факультету Харківського університету (1853–1858).

Лашкевич Валеріан Григорович (19.11.1835–17.06.1888) – 180 років з дня народження доктора медицини, професора, завідувача кафедри факультетської терапії медичного факультету Харківського університету (1869–1888).

Ліпшиць Реля Ушерівна (02.09.1920–07.05.2010) – 95 років з дня народження доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри патологічної фізіології ХМІ (1968–1987).

Миринов Матвій Максимович (09.08.1860–1930?) – 155 років з дня народження доктора медицини, професора, завідувача кафедри акушерства та гінекології ХМІ (1914–1930).

Палладін Олександр Володимирович (29.08.1885–06.12.1972) – 130 років з дня народження видатного біохіміка, заслуженого діяча науки УРСР (1935), академіка АН СРСР (1942) та АМН СРСР (1944), президента АН УРСР (1946–1962), лауреата премії ім. Леніна, Героя Соціалістичної Праці, засновника та першого директора Українського біохімічного інституту (1925–1969),

завідувача кафедри фізіологічної хімії Харківського медичного інституту (1921–1931).

Пахомов Володимир Іванович (01.10.1930–08.04.2007) – 85 років з дня народження доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри біофізики, інформатики та медичної апаратури (1976–1996).

Пономарьов Михайло Дійович (02.11.1845–1905) – 170 років з дня народження доктора медицини, заслуженого професора Харківського університету, засновника і завідувача кафедри дитячих хвороб медичного факультету Харківського університету (1892–1901).

Протопопов Віктор Павлович (22.10.1880–29.11.1957) – 135 років з дня народження видатного психіатра, академіка АН УРСР (1945), заслуженого діяча науки УРСР (1934), засновника та першого завідувача кафедри психіатрії ХМІ (1923–1944), засновника і директора НДІ психіатрії і соціальної психогієни (1926–1929).

Ситенко Михайло Іванович (30.10.1885–13.01.1940) – 130 років з дня народження видатного ортопеда-травматолога, члена-кореспондента АН УРСР (1934), заслуженого діяча науки УРСР (1936), директора Українського науково-дослідного інституту ортопедії і травматології в Харкові (1926–1940).

Соколов Микола Андрійович (13.09.1855–1909) – 160 років з дня народження доктора медицини, професора, завідувача кафедр хірургічної патології (1900–1904) та госпітальної хірургії (1900–1909) медичного факультету Харківського університету.

Татаренко Ніна Павлівна (11.11.1900–25.02.1986) – 115 років з дня народження доктора медичних наук, професора, заслуженого діяча науки УРСР (1962), депутата Верховної Ради УРСР (1951–1955), завідувача кафедр психіатрії Чернівецького (1945–1951) та Харківського медичних інститутів (1951–1971).

Черненко Володимир Дмитрович (03.10.1925–12.02.2010) – 90 років з дня народження доктора медичних наук, професора, ректора ХМІ (1975–1986), завідувача кафедри епідеміології ХМІ (1969–1991).

Штельмах Микола Іванович (14.12.1920–01.12.1994) – 95 років з дня народження доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб № 1 ХМІ (1964–1991).

Якушевич Сергій Гаврилович (20.10.1865–1932) – 150 років з дня народження доктора медицини, професора, завідувача кафедри госпітальної терапії ХМІ (1921–1930).

ЗАПОБИГТИ, ВРЯТУВАТИ, ДОПОМОГТИ

Правила безпечної поведінки в надзвичайних ситуаціях

У будь-якій надзвичайній ситуації зберігайте спокій! Не панікуйте!

Дії у разі загрози масових заворушень і бойових дій

У разі загрози масових заворушень

- Зберігайте спокій і розсудливість.
- Пам'ятайте, що дії натовпу в стані паніки не піддаються логіці, тому намагайтесь якнайшвидше залишити місце масового скупчення людей, уникайте агресивно налаштованих осіб.
- Рухайтесь повільно, разом з основним потоком, не обганяючи та не розштовхуючи оточуючих, якщо вже потрапили у саму «гущу» – хай натовп несе вас, мов хвиля.
- Тримайте руки зігнутими в ліктях перед грудьми та розведеними угіб, щоб захистити себе від перелому ребер, якщо вас декілька – вишикуйтеся клином.

У разі загрози бойових дій

- Закрийте штори або жалюзі (заклейте вікна паперовою стрічкою навхрест для зменшення ймовірності ураження осколками скла), вимкніть джерело живлення, закрийте воду і газ, загасіть пічне опалення.
 - Візьміть документи, гроші, продукти, предмети першої необхідності та аптечку.
 - Негайно залиште житлове приміщення, сховайтеся в підготовленому підвалі або найближчому укритті.
 - Попередьте про небезпеку сусідів, надайте допомогу старим і дітям.
 - Не залишайте безпечного місця перебування без крайньої необхідності.
 - Проявляйте обережність.

У разі загрози ураження стрілецькою зброєю

- Вимкніть світло, зачиніть вікна та двері.
- Закрийте штори або жалюзі, заклейте вікна паперовою стрічкою навхрест для зменшення ймовірності ураження осколками скла.
- Займіть безпечне місце на підлозі в приміщенні, що не має вікон на вулицю (комора, ванна, передпокій).
- Проінформуйте за допомогою можливих засобів про небезпеку близьких і знайомих.

Дії у разі захоплення в заручники

- Опануйте себе, заспокойтеся, не панікуйте. Розмовляйте спокійним голосом.
- Підготуйтеся фізично та морально до можливого суворого випробування.
- Не виявляйте ненависті та зневаги до людей, що захопили вас.
- Від самого початку (особливо в першу годину) виконуйте всі вказівки бандитів.

- Не привертайте уваги терористів своєю поведінкою, не виявляйте активного опору – це може погіршити ваше становище.
- Не намагайтесь бігти, якщо немає повної впевненості в успіху втечі. Так ви можете дуже нашкодити собі, бо до вас будуть застосовані більш суворі заходи. До того ж подібні дії можуть ускладнити становище не тільки ваше, але й інших заручників.
- Заявіть про своє погане самопочуття.
- Якщо терористи примушують зробити письмове або усне (в аудіо- або відеозапису) звернення до влади з викладом їхніх вимог, робіть це

тільки в тій формі та обсязі, на яких наполягають викрадачі, уникаючи при цьому власних заяв і оцінок, щоб не погіршити своє становище і становище інших заручників.

- Запам'ятовуйте якомога більше інформації про терористів (їхня кількість, озброєння, зовнішній вигляд, особливості зовнішності, стать, акцент, тематика розмов, темперамент, манера поведінки).
- Намагайтесь визначити місце свого знаходження (ув'язнення).
- Не нехтуйте їжею. Це допоможе вам зберегти сили та здоров'я.
- Розташуйтеся подалі від вікон, дверей і самих терористів – це необхідно для гарантування вашої безпеки на випадок штурму приміщення, стрільби снайперів на ураження злочинців.
- Під час штурму будівлі лягайте на підлогу обличчям донизу, поклавши руки на потилицю.
- Одразу після закінчення не давайте коментарів ЗМІ до тих пір, поки не відбудеться бесіда з офіційним представником проведення операції зі звільнення заручників і не будуть отримані відповідні рекомендації.

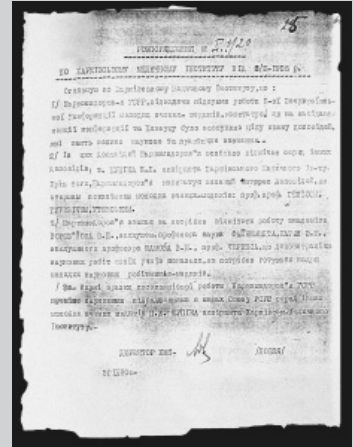
ПАМ'ЯТАЙТЕ !

Рятувальники, правоохоронні органи та органи місцевої влади роблять усе, щоб запобігти надзвичайним ситуаціям!

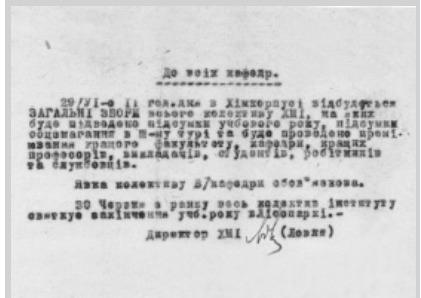
Б.А. Залевський,
голова комісії з надзвичайних ситуацій, проректор з АГР університету

АЛЬМА МАТЕР – 210

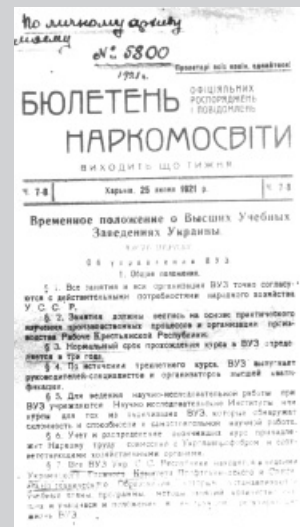
Історія ХНМУ в документах

Розпорядження по ХМІ від 08.03.1935 р. про підсумки І Всеукраїнської конференції молодих учених-медиків

Повідомлення про загальні збори колективу ХМІ, присвячені підсумкам навчального року

Тимчасове положення про вищі навчальні заклади України (1921 р.)

Перше вересня – особливе свято

У цей день двері нашої альма матер широко розкриті для тих, хто бажає одержати глибокі знання в галузі медицини. Для кожного з першокурсників настає новий етап становлення особистості, оволодіння професією лікаря. У нашому ВНЗ вони будуть вчитися у

викладачів зі світовим ім'ям, практикуючих лікарів, засновників наукових шкіл, які з великим бажанням готові навчати й передавати свій безцінний досвід, накопичений десятиліттями, новому поколінню майбутніх лікарів і фахівців охорони здоров'я.

ТЕМАТИЧНА ЛЕКЦІЯ ДЛЯ ПЕРШОКУРСНИКІВ

«СТУДЕНТ-МЕДИК И КОДЕКС ВРАЧЕБНОЙ ЭТИКИ»

Новий навчальний рік у Харківському національному медичному університеті розпочався 1 вересня з тематичної лекції «Студент-медик и Кодекс врачебной этики».

Доповідач, директор зразкового музею історії ХНМУ Жаннета Перцева, привітала першокурсників із початком їхнього навчання

в найстарішій вищій медичній школі України.

Жаннета Миколаївна ознайомила студентів з основними віхами історії університету, зауважила, що 2015 рік для нашого вишу є ювілейним, розповіла про найвидатніших випускників та викладачів, які навчалися та працювали в ХНМУ у різні часи. Доповідач акцентувала увагу на тому, що медицина є однією з найвідповідальніших професій у світі та окреслила для майбутніх лікарів основні якості, що повинні бути притаманні хорошему спеціалісту, а також нагадала студентам головні положення Кодексу лікарської етики, серед яких: гуманне ставлення до хворого, невинна праця, підтримання іміджу університету, повага до викладачів та взаємодопомога. Основні положення Кодексу підтверджені професійною діяльністю й життям видатних учених – випускників медичного університету.

Наприкінці лекції Жаннета Миколаївна закликала студентів добре навчатися, постійно працювати над собою, бути відповідальними та ніколи не забувати свого високого призначення.

Олена Семененко, хранитель фонду музею історії ХНМУ

ДОЗВОЛЬТЕ ВІДРЕКОМЕНДУВАТИСЯ

Я обрала професію лікаря не з дитинства, а нещодавно, рік тому, бо знайшла в цьому щось своє. Не знаю, чого хочу від своєї професії, але думка про те, що я буду комусь допомагати, підштовхнула мене до цього вибору. Університет мені сподобався своєю історією, виглядом та працівниками.

Анна Бодня, III медфакультет (Запорізька обл.)

Я решила стать врачом, потому что люблю помогать людям, люблю работать с людьми, и мне это интересно. В семье у меня все медики: папа – стоматолог, мама – медсестра, поэтому с медициной знакома не понаслышке. Харьковский национальный медицинский университет советовали все знакомые. Рейтинг и уровень университета довольно высокие, и я думаю, что в дальнейшем будут хорошие перспективы для обучения и работы. Кроме того, насколько я знаю, есть возможность обучения за границей.

Марія Харина, II медфакультет (Харків)

Моя старшая сестра учится в ХНМУ, и я решила пойти по ее стопам. Понравилось, как она относится к учебе, профессии, как меняется ее отношение к людям. Харьковский национальный медицинский университет выбрала потому, что считаю его лучшим.

Вероника Зеленина, I медфакультет (Сумская обл.)

СЛОВО ПЕРШОКУРСНИКА

Посвячення в студенти – особливий день у житті кожного з першокурсників, хвилюючий, святковий, незабутній. Серце кожного з нас переповнює радість і почуття гордості за успіх, про який ми, учорашні абітурієнти, зовсім недавно могли лише мріяти.

Обрати найнеобхіднішу, найважчу, найвідповідальнішу та найгуманнішу з професій – це вибір сильної людини. Лише особистість, яка здатна на щоденну копітку працю, на самопожертву, відданість професії гідна стати справжнім Лікарем. Саме тому ми щиро пишаємося тим, що нам випала велика честь долучитися до медичної спільноти, поповнити ряди багатотисячного медичного товариства.

У цей урочистий, святковий, щасливий для нас день обіцяємо бути гідними наступниками традицій студентства Харківського національного медичного університету, бути його гордістю і славою, міцно тримати ключ до знань та заповнити головний студентський документ відмінними оцінками!

Бажаємо всім нам творчої наснаги, наполегливості, працьовитості, впевненості у своїх силах і підкоренні нових освітніх вершин. Нехай поряд зі складнощами та труднощами нам посміхнеться вдача, а студентські роки запам'ятаються на все життя.

Олександр Штерб, I медфакультет
Анна Люфт, II медфакультет

Професія «лікар» потребує відповідальності, зосередженості, впевненості та високої працездатності, готовності до самопожертви й уміння переносити величезні моральні та фізичні навантаження.

Насамперед лікар має любити людей, проте навчитися любити людей, вникати в їхні проблеми, прислухатися й бути уважним далеко не просто. Для цього необхідно бути по-справжньому добрим та сильною людиною, і тоді добро повернеться сторицею до того, хто кожен день допомагає страждаючим людям.

Ми – нове покоління української проєвропейської молоді, яка завдячує своїм майбутнім героїзму «Небесної сотні». Кожен із нас буде гідно нести високе звання студента Харківського національного медичного університету.

Євген Слонєцький, II медфакультет

Выбрала медицину, потому что об этом мечтала с детства. Моя бабушка тяжело болела, и я решила освоить профессию врача, помогать людям. Пошла учиться в Харьковский национальный медицинский университет потому, что он считается элитным.

Алена Сидора, III медфакультет (Харьковская обл.)

С детства мечтала стать стоматологом. Я выбирала между Национальным медицинском университетом им. А. Богомольца и Харьковским национальным медицинским университетом, и мой выбор пал на последний. Поняла, что не ошиблась, так как мне нравятся город и университет.

Владислава Мирошниченко, стоматфакультет (г. Черкассы)

Мои брат и сестра – медики. Мне нравится эта профессия, хочется приносить людям пользу. Выбрал ХНМУ по отзывам тех, кто учился и учится здесь.

Кириакис Арзуманов, стоматфакультет (Донецкая обл., г. Авдеевка)

Я считаю Харьковский национальный медицинский университет самым лучшим, поэтому и выбрал его. Мой дедушка – знаменитый детский хирург в Краматорске, и я решил пойти по его стопам, но выбрал другую специальность – стоматолога.

Илья Баглаенко, стоматфакультет (Донецкая обл.)

Я предпочел профессию медика, потому что всю жизнь мне хотелось помогать людям. Считаю, что быть врачом – это престижно и перспективно. Но самое главное – мне это нравится. Выбрал ХНМУ, так как у университета богатая история, город красивый, да и люди добрые.

Андрей Нечитайло, IV медфакультет (Черкасская обл.)

КОГДА ПРОФЕССОР БЫЛ СТУДЕНТОМ

ВСЕ, ЧТО ТЫ ЗНАЕШЬ СЕГОДНЯ – ОТДАЙ УЧЕНИКУ

1 сентября – первый день встречи учителя и ученика. Один передает знания, другой принимает – и не только для того, чтобы знать и применять в работе, но и для того, чтобы развиваться. Творить новые знания – вот высшая цель любого образования. В идеале каждый должен стремиться превзойти своих предшественников – вот зачем учителя передают, а ученики получают знания.

Мне повезло с учителями, начиная с первого класса. Мой первый учитель Яков Иванович Василенко обладал лучшими человеческими качествами и был хорошим педагогом. Все с радостью шли в школу, и с неохотой расставались с ней. Дальше были такие наставники, как Иван Артемович Гаптарь – директор школы, очень строгий и в то же время добрый, с теплотой относившийся к детям. Его уроки по

**Зам. секретаря комсомола,
1972 г.**

русскому языку и литературе, а также уроки учителя математики Людмилы Михайловны Остапенко я, да и все ученики школы, помним до сих пор. Именно они научили нас серьезно относиться к школе, каждый день работать над собой, чтобы чего-то достичь в жизни.

После школы я поступил в Лебединское медицинское училище им. проф. М.И. Ситенко. Там был уже слаженный коллектив преподавателей, которым успешно руководили директор Григорий Александрович Скрипка и завуч Николай Иванович Васильченко. Именно Николай Иванович в 1951 году на совещании в МЗ УССР предложил переименовать «фельдшерско-акушерские школы» в «медицинские училища», которые давали среднее специальное образование. В училище нам преподавал один из лучших учителей и врачей Михаил Васильевич Лобода, который впоследствии стал профессором и депутатом Верховной Рады Украины. Именно он нацеливал нас на ежедневный труд и учебу, старался, чтобы мы развивались каждый день, все больше познавали медицину.

В медицинский институт мне удалось поступить в 1966 году. Это был самый сложный год поступления в послевоенное время – год двойного выпуска 10 и 11 классов, то есть конкурс сразу увеличивался в 2 раза.

Медицинский институт – это уже другой уровень учебы, преподавания и познания. Но я был готов к тяжелому труду, каждый день работал над книгами, конспектами. В институте работали выдающиеся профессора того времени, ученые первой величины, учиться у которых было одно удовольствие. На первом курсе у нас преподавал профессор Рафаил Давыдович Синельников, «Атлас по анатомии» которого до сих пор не имеет себе равных, на втором курсе – выдающиеся лекторы профессора Борис Владимирович Алешин и Арон Михайлович Утевский. На третьем курсе мне довелось познакомиться с профессорами Григорием Львовичем Дерманом, Даниилом Евсеевичем Альперном, Татьяной Ивановной Тихоновой и Николаем Ивановичем Штельмахом.

С четвертого курса мы уже начали работать в клинике, и здесь неизгладимое впечатление на нас произвели профессор Борис Акимович Задорожный (ректор института), Валентин Георгиевич Почепцов (декан факультета), Александр Сергеевич Цейтлин (хирург), Владимир Иванович Шаповал (уролог). На пятом курсе мы уже учились под руководством таких ученых, как академик

Студент училища (справа), 1966 г.

Любовь Трофимовна Малая (мой первый учитель), профессора Иван Иванович Грищенко и Владимир Терентьевич Зайцев. Именно под их руководством мы совершенствовались как будущие врачи: дежурили в клинике, принимали участие в оказании неотложной помощи в палатах интенсивной терапии. Замечания, наставления и подсказки старших углубляли наши знания.

На старших курсах я активно участвовал в общественной жизни института: был заместителем секретаря комитета комсомола института. Учился я под непосредственным руководством тогдашнего секретаря Антона Антоновича Жука и его заместителя Геннадия Александровича Бордуна. Здесь совершенствовалась работа со студентами, лучше изучались их проблемы, желания и стремления. Помимо учебы была еще и художественная самодеятельность,

Л. Малая встречается с молодыми преподавателями, 1993 г.

занятия в спортивных секциях, работа в студенческих строительных отрядах.

Кроме того, мне повезло учиться рядом с таким прекрасным человеком, как Павел Григорьевич Кравчун. Он был нашим старостой курса, так как на момент поступления в институт уже отслужил в армии и пришел к нам на курс старшиной. Павел Григорьевич всегда был наставником и советчиком во всех жизненных делах. Вместе мы провели не один день совместных занятий в анатомическом театре, в научных студенческих кружках и на теоретических кафедрах под руководством академика Л.Т. Малой.

Человек делает себя сам. Учитель его не создает. Попасть к замечательному руководителю, талантливому учителю, крупному ученому – это счастье. Человеку без наставника трудно отличить истину от лжи, свет от тьмы, дорогу от бездорожья. Хороший учитель создает атмосферу интереса познания, жажды узнать больше, он учит идти оригинальными путями. А вот научит ли, если у ученика нет этого интереса? Главное правило для учителя – все, что ты знаешь и что умеешь сегодня – отдай ученику.

А.Н. Шелест, профессор кафедры внутренней медицины № 2, клинической иммунологии и аллергологии

ПРОФЕССОР ПЕРВОКУРСНИКУ

ВРАЧ – ЭТО ЦЕЛИТЕЛЬ

Студенческая клятва ввела вас в новый увлекательный этап вашей жизни – пору студенческих лет. Всем замечательна эта пора: и романтикой юности, и студенческой дружбой, но главное в эти годы – радость познания нового, радость овладения любимой профессией...

Вы выбрали самую благородную профессию – профессию врача. Врач – главный человек, который поддерживает, исцеляет и сохраняет жизнь. Пронесите это состояние нужности через всю свою профессиональную деятельность. Учеба в медицинском университете – это только начало вашего умственного врачебного труда...

Профессия врача самая гуманная, поэтому самая сложная, она ответственная, но больше других приносит удовлетворение от полученного положительного результата. Ваша жизнь с сегодняшнего дня связана с медициной, и мне хочется, чтобы этот день навсегда остался в вашей памяти...

Е.Г. Дубенко, профессор

Г.П. Рузин, профессор

В.Л. Гавенко, профессор

ВИДАТНІ УЧЕНІ ХНМУ

ПРАГНУТИ ДО НОВИХ ГОРИЗОНТІВ НЕВІДОМОГО

Цього року світова медична спільнота відзначає 130 років з дня народження Олександра Володимировича Палладіна (1885-1972) – заслуженого діяча науки УРСР, дійсного члена АН СРСР та АМН СРСР, президента АН УРСР, лауреата премії ім. Леніна, Героя Соціалістичної Праці, академіка АН БРСР, директора Українського біохімічного інституту.

Олександр Володимирович Палладін народився 29 серпня (10 вересня) 1885 р. у Москві в родині видатного ботаніка, фізіолога рослин, майбутнього академіка Російської Академії наук В.І.Палладіна. У 1909 році закінчив природниче відділення фізико-математичного факультету Петербурзького університету, а у серпні 1916 року вже була надрукована його перша монографія «Исследования над образованием и выделением креатина у животных», яку наступного року він захистив у Петроградському університеті як магістерську дисертацію і здобув ступінь магістра фізіології та порівняльної анатомії. Перші наукові роботи Олександр Володимирович виконав під керівництвом видатних вітчизняних фізіологів І.П. Павлова та М.Е. Введенського.

У 1916 році О.В. Палладін був обраний професором кафедри фізіології Новоолександрійського інституту сільського господарства та лісоводства у Харкові. Однак молодого вченого приваблювала недостатньо вивчена наука про хімічні основи життя – глибини фізико-хімічних процесів та механізмів, які лежать в основі фізіологічних функцій організму. З 1917 до 1921 р. він читав лекції з основ біохімії в Харківському університеті. Найважчі наукові проблеми О.В. Палладін умів пояснити аудиторії так просто, що вони ставали всім зрозумілими та цікавими.

З 1921 року О.В. Палладін завідував кафедрою фізіологічної хімії Харківського медичного інституту, де він читав оригінальний курс лекцій з основ біологічної хімії протягом трьох років. Саме цей курс склав основу підручника «Физиологическая химия», який вийшов у 1924 році та витримав 25 видань мовами народів СРСР та країн соціалізму (з 1938 року має назву «Учебник биологической химии»). Підручник став найкращим навчальним посібником з біохімії для медиків та біологів і відіграв величезну роль у розповсюдженні наукових біохімічних знань. Перша робота О.В. Палладіна з біохімії нервової системи під назвою «Биохимия головного мозга и психохимия» була опублікована у 1922 році на сторінках журналу «Наука на Украине».

За ініціативою та під керівництвом професора О.В. Палладіна у жовтні 1925 року був заснований і у листопаді офіційно відкритий Український біохімічний інститут (Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна). Співробітники інституту продовжили вивчати біохімію харчування, вітамінів та авітамінозів, не припиняли дослідження з біохімії головного мозку, м'язової тканини, а саме обміну креатину.

У 1926 році за видатні наукові дослідження Олександра Воло-

димировича обирають членом-кореспондентом Всеукраїнської Академії наук, присвоюють учений ступінь доктора біологічних наук. Цього ж року за його редакцією виходить перший том «Наукових записок Українського біохімічного інституту», який став попередником «Українського біохімічного журналу».

Упродовж 15 років О.В. Палладін жив та працював у Харкові. Цей період його діяльності насичений багатогранною та плідною науковою, науково-організаційною, педагогічною та науково-популяризаторською діяльністю. Харківський період був найбільш плодотворним у науковій діяльності О.В. Палладіна. Саме тоді були закладені основні напрями біохімічних досліджень. Починає формуватися наукова школа О.В. Палладіна. Тут набули свої знання Г.Я. Городисська, А.М. Утевський, Д.Л. Фердман, С.І. Вінокуров. До складу 34 нових академіків ВУАН О.В. Палладін увійшов 29 червня 1929 року. За досягнення в галузі біохімії вітамінів та інших фундаментальних робіт із питань біохімії О.В. Палладіну цього ж року було присуджено звання лауреата премії ім. В.І. Леніна. Олександр Володимирович успішно представляв радянську науку за кордоном. Починаючи з 1926 року він був учасником майже всіх міжнародних фізіологічних конгресів.

У 1934 році за ініціативи О.В. Палладіна на біологічному факультеті Київського державного університету була організована кафедра біохімії, яку він очолював до 1954 року. З 1946 до 1962 року він очолював Академію наук УРСР, а у 1935 році О.В. Палладін отримав почесне звання «Заслужений діяч УРСР». У 1942–1945 роках Олександр Володимирович синтезував та впровадив у медичну практику вікасол (водорозчинний аналог вітаміну К) як препарат, що зупиняє кровотечу та прискорює загоювання ран. Вікасол відіграв дуже важливу роль у лікуванні поранених у роки Великої Вітчизняної війни. За великі наукові досягнення О.В. Палладіна у 1942 році обирають дійсним членом АН СРСР, також нагороджений 6 орденами ім. В.І. Леніна. Він був почесним членом 4 зарубіжних Академії наук.

О.В. Палладін до кінця життя продовжував плідно працювати. Його славу творчу діяльність характеризує багатогранність наукових інтересів та яскравість таланту експериментатора. Він є автором 302 монографій, оглядових та науково-експериментальних статей, 34 підручників та навчальних посібників, 38 науково-популярних книг та статей. За 60 років професійної діяльності О.В. Палладін підготував 150 докторів і кандидатів наук. Помер видатний вчений-біохімік та суспільний діяч 6 грудня 1972 року.

Похований Олександр Володимирович на Байковому кладовищі в Києві. Його ім'ям названо один з проспектів столиці України та Інститут біохімії АН України, який він створив і яким керував 43 роки.

О.А. Наконечна, зав. кафедри біологічної хімії, професор,

С.А. Денисенко, асистент кафедри

К 70-ЛІТІЮ ВЕЛИКОЇ ПЕРЕМОГИ

НАЛЕТ

В 1938 году я окончила 1-й Харьковский медицинский институт. Училась хорошо, и меня оставили в аспирантуре. Я хотела быть врачом-лечебником, но не имела трудового стажа, поэтому можно было остаться только на теоретической кафедре.

Выбор пал на кафедру фармакологии, заведовал которой чудесный человек, известный ученый (особенно в области токсикологии) профессор А.А. Черкес. Он был не только талантливым ученым, но и прекрасным педагогом, внимательно и бережно относился к молодым кадрам. Многие выпускники обоих Харьковских медицинских институтов тех лет остались благодарны ему за то, что он помог им в выборе профессионального пути и дал старт в самостоятельную жизнь.

К началу Великой Отечественной войны я закончила аспирантуру и вместе с семьей оказалась в эвакуации в г. Свердловске. Здесь меня и призвали в действующую армию. Но кем мне быть?

Лечебником – я не подготовлена, фармакологом – у меня нет еще опыта, поэтому я стала эпидемиологом. После небольшой переподготовки в штабе армии в Москве меня направили во фронтовую санитарную службу. Войну я закончила в Берлине капитаном медицинской службы 87-го санитарного полка 3-й гвардейской танковой дивизии.

Много пришлось пережить во время войны, но особенно запомнился один налет.

Как-то во время Львовской операции мне и фельдшеру нашего отряда было дано задание: взять пробы воды во всех источниках освобожденного населенного пункта. Мы отправились в путь пешком, надеясь на попутку. И действительно, вскоре нас догнал отряд автоматчиков на нескольких подводах и 3 огромных стальных машины – танки «И. Сталин». Танкисты двигались с открытыми люками и предложили подбросить нас. Мы пристроились на броне и радовались, что скоро доберемся до нужного пункта.

Неожиданно налетели мессершмидты и на бреющем полете начали расстреливать людей. Наши хозяева-танкисты нырнули в люк, а мы с подругой остались на броне. Не помню, как мы скатились с нее, как отползли в сторону, всем телом прижимаясь к спасительной земле. Налет закончился так же неожиданно, как и начался.

Танкисты извинялись перед нами, объясняли, что в такой огромной машине места хватает только лишь на экипаж, а я не отрываясь смотрела, как содрогается в конвульсиях раненая лошадь (у нее была оторвана нога) и из раны бьет огромный фонтан алой крови. Я и раньше видела поля сражений, погибших и раненых солдат, но вид погибающего невинного животного с особой остротой подчеркнул бесчеловечность всего происходящего на войне.

Прошло столько лет, а я до сих пор часто вижу во сне этот налет и фонтан яркой красной крови...

З.М. Орлова, канд. мед. наук, бывшая зав. каф. фтизиатрии

ВІТАЄМО ЮВІЛЯРІВ!

У липні свій ювілей святкують: провідний інженер з організації, експлуатації та ремонту обладнання Університетського стоматологічного центру **Наталія Євгенівна Воробйова**, молодша медична сестра кабінету первинного огляду Університетського стоматологічного центру **Олександр Тимофійович Євдокімова**, методист I категорії Наукової бібліотеки **Антоніна Володимирівна Єгорова**, асистент кафедри терапевтичної стоматології **Наталія Гаївна Костюк**, медичний реєстратор Університетського стоматологічного центру **Світлана Павлівна Мартиненко**, сторож гуртожитку №2 **Олександр Анатолійович Нікітін**, професор кафедри пропедевтики внутрішньої медицини №1, основ біоетики та біобезпеки **Наталія Іванівна Питецька**, професор кафедри біологічної хімії **Людмила Дмитрівна Попова**, доцент кафедри хірургії №2 **Володимир Васильович Чугай**.

У серпні свій ювілей святкують: асистент кафедри хірургії №2 **Микола Андрійович Александров**, доцент кафедри урології, нефрології та андрології **Андрій Валентинович Аркатов**, директор Університетського стоматологічного центру **Марина Михайлівна Бірюкова**, головний інженер служби по організації, експлуатації та ремонту будівель, споруд та комунікацій **Володимир Олександрович Ведмідь**, завідувач кафедри педіатрії №1 та неонатології **Маргарита Олександрівна Гончарь**, доцент кафедри інфекційних хвороб **Григорій Іванович Градиль**, доцент кафедри гістології, цитології та ембріології **Василь Дмитрович Карамішев**, асистент кафедри стоматології дитячого віку, дитячої щелепно-лицевої хірургії та імплантології **Тамара Олексіївна Колесова**, ст. викладач кафедри іноземних мов **Олена Володимирівна Крайненко**, професор кафедри акушерства та гінекології №1 **Ірина Юрївна Кузьміна**, прибиральник службових приміщень господарчого відділу **Антоніна Кузьмівна Куш**, ст. лаборант кафедри дитячої хірургії та дитячої анестезіології **Світлана Петрівна Сердюк**, професор кафедри онкології **Олександр Альбертович Міхановський**, сторож господарчого відділу **Володимир Васильович Міхно**, доцент кафедри соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я **Олександр Володимирович М'якіна**, доцент кафедри стоматології дитячого віку, дитячої щелепно-лицевої хірургії та імплантології **Сергій Олексійович Скляр**, помічник ректора **Володимир Вікторович Скляр**.

У вересні свій ювілей святкують: завідувач кафедри екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології **Микола Іванович Березка**, доцент кафедри патологічної фізіології ім. Д.О.Альперна **Валентин Юхимович Єщенко**, доцент кафедри педіатрії №1 та неонатології **Тетяна Сергіївна Маліч**, доцент кафедри оториноларингології **Михайло Васильович Калашник**, доцент кафедри мікробіології, вірусології та імунології **Андрій Миколайович Кузьменко**, доцент кафедри медичної біології **Борис Володимирович Кулаченко**, оператор копіювальних машин редакційно-видавничого відділу **Олена Олексіївна Кучеренко**, доцент кафедри ортопедичної стоматології **Олександр Сергійович Масловський**, прибиральник службових приміщень господарчого відділу **Люся Григорівна Сероштан**, доцент кафедри мовної підготовки іноземних громадян **Альвіна Вільямівна Тарлева**, сторож гуртожитку №6 **Тетяна Аркадіївна Троцько**, прибиральник службових приміщень гуртожитку №3 **Тетяна Кирилівна Фесенко**, лаборант кафедри іноземних мов **Олена Євгенівна Чубарева**, доцент кафедри оториноларингології **Марина Іванівна Яценко**.

НАУКОВІЙ БІБЛІОТЕЦІ – 95 РОКІВ

БІБЛІОТЕКА УНІВЕРСИТЕТУ НА МЕЖІ ТИСЯЧОЛІТЬ

Цей яскравий історичний період пов'язаний з ім'ям Ізабелли Шакирвіни Іванової, яка очолила бібліотеку нашого університету в жовтні 1985 року. Це той час, коли бібліотека розпочала свій стрімкий розвиток: збільшилася кількість приміщень, штатних одиниць, змінилася структура, розширився асортимент інформаційно-бібліотечних сервісів...

І.Ш. Іванова, випускниця Харківського державного бібліотечного інституту (1962 р.), перейшла у бібліотеку нашого університету (на той час – Харківський медичний інститут (ХМІ) з Харківської державної медичної бібліотеки (ХДМБ), де очолювала відділ науково-медичної інформації (НМІ). Тож більшість викладачів-науковців ХМІ були знайомі з нею як читачі ХДНБ. Свої знання і досвід Ізабелла Шакирвіна вклала в розвиток НМІ міста, області й взагалі країни, адже стояла біля джерел створення її мережі.

Прийшовши в 1985 році в бібліотеку, Ізабелла Шакирвіна розпочала велику роботу. А вже після переїзду бібліотеки з вулиці Сумської, 1 в 1979 році в нове приміщення на проспекті Леніна, 4, значна частина фонду наукової літератури ще залишалась в спортивному залі інституту, каталоги не працювали і не поповнювалися картками, літературою забезпечувався тільки навчальний процес, а нові надходження наукової літератури видавалися в читальному залі (нині – конференц-зал головного корпусу). Тому довелося докласти чимало зусиль, щоб налагодити діяльність бібліотеки.

Директор змогла об'єднати колектив навколо спільної мети, досягти злагоженості дій усіх підрозділів, створити атмосферу захопленості спільною справою. Ізабелла Шакирвіна – людина, закохана у свою справу, завжди працювала на повну силу і змогла надихнути інших.

На початку 90-х років, коли тільки починалися процеси автоматизації і з'являлися перші персональні комп'ютери, І.Ш. Іванова їде до Москви з метою знайти програмне забезпечення, придатне для вузівської бібліотеки. Результатом пошуків стала організована на базі ХМІ презентація автоматизованої бібліотечної системи «МАРК», придбаної згодом не лише нами, а багатьма вузівськими бібліотеками міста. В 1991 році наша бібліотека першою розпочала автоматизацію в Харківському регіоні з одного ПК.

Директор бібліотеки завжди приділяла велику увагу впровадженню сучасних технологій, працювала над розробкою та втіленням концепції повної автоматизації бібліотечно-бібліографічного обслуговування в бібліотеці університету. За час її керівництва бібліотека університету була переведена у 2-у категорію щодо оплати праці, штат працівників збільшився з 32 до 54; розширені джерела комплектування фондів; розділено відділи обслуговування науковою і навчальною літературою, в 1993 році відділ обслуговування навчальною літературою переведений в новий навчально-лабораторний корпус; розширена структура бібліотеки, створені нові відділи, включаючи Library for English Medium Students (абонемент з читальним залом для англомовних студентів) та багато іншого. Під її керівництвом активізувалося співробітництво з рядом міжнародних благодійних фондів, відомих видавництв і книготоргівельних фірм тощо.

Понад 25 років своєї трудової діяльності І.Ш. Іванова присвятила Науковій бібліотеці ХНМУ. За час її керівництва бібліотека розвивалася швидкими темпами, покращуючи якість пропонованих послуг, увійшовши в новий мілєніум однією з передових вузівських і медичних бібліотек України.

Ізабелла Шакирвіна Іванова – заслужений працівник ХНМУ, очолювала секцію бібліографічного та інформаційного забезпечення читацького попиту Науково-методичної бібліотечної комісії МОН України, була членом Ради зонального методичного об'єднання бібліотек ВНЗ Північно-Східної України та правління Харківської Асоціації сучасних інформаційно-бібліотечних технологій. За високий професіоналізм, вагомий внесок у розвиток бібліотечної справи, культури, освіти та охорони здоров'я відзначена численними нагородами.

У 2011 році Ізабелла Шакирвіна вирішила піти на заслужений відпочинок, але й сьогодні вона користується великим авторитетом і повагою друзів і колег.

«Від Серця до Серця» – під таким гаслом співробітники Наукової бібліотеки ХНМУ в липні цього року відсвяткували разом з Ізабеллою Шакирвіною її ювілейний день народження. Ми згадували і роботу, і відпочинок, і свята, проведені з Ізабеллою Шакирвіною, адже в кожного співробітника в серці залишається частинка її тепла, душевності й участі, яких вистачало на всіх. Ще раз вітаємо нашого тепер уже почесного директора Ізабеллу Шакирвіну Іванову з ювілеєм!

І.В. Киричок, директор Наукової бібліотеки

ЛІТЕРАТУРНИЙ, НАУКОВИЙ ТА ДУХОВНИЙ СПАДОК ПАВЛА БІЛЕЦЬКОГО-НОСЕНКА

241 рік тому прийшов у світ українець, який першим створив повний словник української мови; його обсяг перевищив сучасний 11-томний словник.

27 серпня 1774 р. у м. Прилуках Полтавської губернії у дворянській сім'ї, що походила з давнього козацького роду, побачив світ Павло Білецький-Носенко. Його пращури належали до козацької старшини, а один із них – Іван Ніс, брав участь у визвольних змаганнях під проводом гетьмана Богдана Хмельницького. Дід Павла був прилуцьким полковим сотником, батько присвятив себе військовій службі. Отже, Павло батька майже не знав, оскільки той весь час перебував у військових походах. Мати доводилася племінницею по материнській лінії видатному оратору та культурному діячеві Георгію Кониському. Ганна Максимівна мала суворий, майже чоловічий характер, вона взяла на себе всі турботи по господарству, тому не мала часу на дітей.

Коли хлопчиків виповнилося п'ять років, його за рекомендацією генерал-фельдмаршала Румянцева-Задунайського, у якого батько майбутнього письменника служив ад'ютантом, записали до відділення для малолітніх імператорського Шляхетського сухопутного кадетського корпусу в Петербурзі, де він навчався впродовж чотирнадцяти років. У 1793 р., закінчивши «с блистательным успіхом» курс навчання в корпусі, П. Білецького-Носенка у чині поручика відрядили для проходження військової служби в 1-й батальйон катеринославського єгерського полку. Він брав участь у військових операціях російської армії під командуванням О.В. Суворова, за що був нагороджений Золотим хрестом з написом: «За труды и храбрость» та золотим хрестом і годинником, прикрашеним діамантами.

Перед 24-річним вояком відкривалася чудова кар'єра, але матінка (жінка дуже деспотична) підшукала синові багату пару та вирішила Павла одружити, тому наказала, щоб він подав у відставку. Справа в тім, що за царськими законами офіцер міг одружитися після 28 років, шлюб до цього віку коштував великого відступного.

У жовтні 1798 р. у чині штабс-капітана Білецький-Носенко вийшов у відставку. Павло Павлович одружився з дочкою конотопського предводителя дворянства і, за словами біографа: «терпит душевное истязание до 1813 года». На весіллі Ганна Максимівна зробила синові подарунок: виділила з родового маєтку 40 десятин заболоченого пустирища у с. Лапинці, біля Прилук, що містилися на болотистій місцевості, непридатні для життя та культивування.

Йй удалося вбити майже всі мрії свого сина... Та Павло Павлович вирішив перетворити маєток на «райський куточок»: копав канали, насаджував верби, насипав кургани, будував місточки, альтанки. Улюбленою розвагою П. Білецького-Носенка була пасіка в його розкішному саду. Наслідком його спостережень стала написана в останні роки життя велика праця «Пасечник, или Опыты пчеловода в южной полосе России».

Жив він то в Прилуках, то в маєтку батьків дружини в містечку Хмелеві Роменського повіту Полтавської губернії. Після смерті дружини Павло Білецький-Носенко разом із дітьми оселився в Лапинцях, де прожив до самої смерті. Тут відбуло-

ся перше знайомство Білецького-Носенка з історією України, він почав вивчати мову, культуру, звичаї, побут.

Вихований у Петербурзі, в типово російському середовищі, Павло Павлович Білецький-Носенко спілкувався весь час виключно російською мовою, тому не відразу змінив своє ставлення до «малороссиянизма». Захопившись усім українським, мріяв, щоб про Україну дізнався увесь світ. «Право! О ней меньше знают в просвещенной Европе, нежели о каком-нибудь новооткрытом острове Океании. Я не знаю, как кто, а я люблю родину и желал бы познакомиться ее с целым светом, право! Она стоит того». І нарешті дозволив собі розкіш: вдруге одружився за власним бажанням.

У 1801 р. прилуцьке дворянство обрало П. Білецького-Носенка підсудком повітового земського суду, працюючи й отримуючи мізерну платню, яка була практично єдиним засобом існування сім'ї, він «для избежания нужды в самом необходимом» найнявся до свого сусіда-поміщика І. Величка домашнім учителем, і водночас виховував ще кількох поміщицьких дітей.

Згодом Павло Павлович зайнявся освітою шляхетних дітей у власному будинку. Цей приватний пансіон проіснував близько сорока років. У пансіоні, уявляючи собі, сам Білецький-Носенко (вчитель) проводив усі заняття:

- п'ять разів на тиждень з ранку до обіду з латинської, французької, німецької і російської мов, перекладали тексти з російської мови на іноземні й навпаки;
- ранок у четвер відводився для занять живописом;
- після обіду з другої до четвертої години в понеділок і середу вихованці пансіону вивчали арифметику і геометрію;
- у четвер, п'ятницю й суботу – математичну географію Європи та Азії;
- з п'ятої до сьомої години в понеділок проводилися заняття з риторики, поезії та міфології;
- у вівторок, середу, четвер, п'ятницю й суботу вивчали історію стародавнього світу, загальну і російську історію.
- у святкові та вихідні дні педагог знайомив вихованців з Біблією, найкращими творами світової літератури.

Павло Павлович був обдарованим художником, який залишив багато акварельних малюнків, портретів, пейзажів. Талант до малювання успадкували його діти, особливо старший син Павло та молодша донька Феліція. Займаючись педагогічною діяльністю, складав словники, підручники з логіки, етики, писав праці з економіки, медицини, природознавства, сільського господарства, етнографії, лінгвістики, археології.

Найбільша його спадщина залишилася в поетичних і прозових творах: поема «Горпиніада», роман «Зинівій Богдан Хмельницький», драма «Іван Золотаренко», багато баллад, байок, казок. Найвидатнішою його мовознавчою працею вважається укладений у 1838–1843 рр. словник української мови («Словарь малороссийского, или юго-восточнорусского языка; филологический, этимологический; с показанием частей речи, окончательных корней слов, идиотизмов, метафразов со сводом синонимов, с пословицами и поговорками, составленный по произношению, каким говорят в Малой и Южной России, Павлом Белецким-Носенком, членом двух императорских российских ученых обществ»). Уклав П. Білецький-Носенко і «Граматику южнорусского языка».

А життя було майже безнадійним. Тяжко хворий Білецький-Носенко раз-у-раз морально травмувався: Павло Павлович пережив усіх своїх братів, другу дружину; на Закавказзі загинув старший син Павло – талановитий портретист, пейзажист, літератор; у 25 років втратив глузд син Олександр – перспективний науковець та пейзажист; померли дві молодші доньки. Останні п'ять років поряд із ним перебував син Петро.

Помер письменник 11 червня 1856 року на вісімдесят другому році життя в Лапинцях. Він був похований у своєму саду поряд із дружиною, донькою та двома синами. На жаль, не збереглися ні його садиба, ні прекрасний сад, ні могили знаменитої родини.

*Рубрику ведуть викладачі кафедри української мови, основ психології та педагогіки
О.В. Самолисова, С.А. Унковська*

МОЇ ТЕРНОПІЛЬСЬКІ КАНІКУЛИ

НЕЗАБУТНІ ВРАЖЕННЯ

У липні в навчально-оздоровчому комплексі «Червона Калина» Тернопільського державного медичного університету ім. І.Горбачевського відбулися ювілейні X Тернопільські міжнародні студентські літні школи. Делегатами від ХНМУ стали представники Студентського самоврядування Аліна Покришко, Кароліна Інгінова та Геннадій Писаренко.

У серці кожного з нас, як і в усіх делегатів, залишилися незабутні враження від часу, проведеного під час студій, де панували одночасно патріотичний дух

й інтернаціоналізм. На урочистому відкритті лунали спогади про ініціатора створення літніх шкіл – попереднього ректора члена-кореспондента НАМН України професора Леоніда Ковальчука. Відтепер його ім'я присвоїли літнім студіям.

Цього року тернопільський край гостинно прийняв студентів-медиків не лише з українських ВНЗ, таких як Одеський національний медичний, Запорізький державний медичний, Харківський національний медичний, Харківський національний фармацевтичний університети, але й гостей з інших країн. Ми познайомилися зі студентами Тбіліського державного медичного університету (Грузія), Медичного університету Софії (Болгарія), а також майбутніми медиками з Польщі (Вроцлавський медичний університет, Вища школа безпеки у Познані). Усі представники вищів підготували презентації і ознайомили нових друзів зі своєю країною, містом та рідною alma mater.

Організаційний комітет Студій не тільки створив чудову атмосферу, щоб здружити учасників, але й підготував широку пізнавальну програму. Цікавими і корисними були для нас тренінги з розвитку особистості, під час яких ми набували лідерських якостей, працювали вміння досягати поставленої мети, а також розв'язувати проблеми, зокрема ті, які виникатимуть у професійній діяльності. Ми мали змогу вдосконалювати свої комунікативні навички та знання під час тренінгу з медицини невідкладних станів, що був проведений як цікавий захоплюючий квест. Актори (студенти ТДМУ) розіграли різні ситуаційні завдання з надання першої медичної допомоги, що можуть виникнути у повсякденному житті. Крім того, були конкурси, які дозволили нам продемонструвати свою кмітливість, почуття гумору, фізичну підготовку, вміння працювати у команді. Саме такі тренінги розвивають корисні навички, необхідні у цей нелегкий для нас і нашої країни час.

Ми вдячні організаторам TerISS за захоплююче знайомство з Тернопільським краєм. Ми завітали у гості до Тернопільського державного медичного університету, де зустрілися з ректором – професором М.М. Кордою. Він, зокрема, зазначив, що встановлення і підтримка тісних дружніх стосунків допоможе нам разом зробити цей світ кращим, і побажав, аби співпраця між нашими

університетами постійно розвивалася, а ми були успішними і щасливими. Цікаво було познайомитися з особливостями роботи, системою Інтранет, у якій для студентів створено всі можливості для навчання – матеріали для підготовки до практичних занять, відеолекції, навчальні віртуальні програми, електронні книги. Також нам провели екскурсію зеленим містом Тернопіль, де ми насолоджувалися за-

тишною, домашньою атмосферою і співучою українською мовою, що лунала звідусіль. Найбільше враження справила мандрівка однією із найкрасивіших річок України, адже більшість із нас сплавлялися Дністром уперше. Ми мали змогу випробувати себе, а також отримали неймовірно враження від мальовничої природи навколо нас, пейзажу каньйону. Приємно вразив рівень організації та ставлення оргкомітету до учасників як до своїх дітей.

Літні школи роблять вагомий внесок у формування молоді нашої країни, розширення міжнародної співпраці задля збереження миру й стабільності, фахового спілкування та нових відкриттів. Щиро вдячні оргкомітету: Наталії Лісничук, Олександрі Олещук, Юрію Сороці, Ірині Демків, Світлані Вишницькій, Ростиславу Горину, Андрію Пікулі, Віктору Поліщуку за дружню атмосферу, можливість покращити свої знання з англійської мови, цікавий насичений різноманітними подіями час, проведений у НОК «Червона Калина», за їх увагу та любов до нас.

Аліна Покришко, III медфакультет

ВІТАЄМО

СПІВРОБІТНИКАМИ ХНМУ
ОДЕРЖАНО:

Патенти

1. Спосіб лікування псоріазу, асоційовано-го з кардіометаболічними порушеннями. Автор: **А.М. Біловол, С.Г. Ткаченко, Є.Г. Татузян, А.А. Берегова, Н.Л. Колганова.**

2. Спосіб оцінки ефективності терапії у хворих на нестабільну стенокардію на фоні цукрового діабету 2 типу за допомогою показника імунізапалення PAPP-A. Автор: **О.М. Біловол, Н.С. Трифонова, І.І. Князькова.**

3. Спосіб морфологічної діагностики пошкоджуючої дії на гіпофізарно-надниркову систему плода та новонародженого хронічної внутрішньо-утробної гіпоксії. Автор: **Г.І. Губіна-Вакулик, І.В. Сорокіна, А.В. Андреев.**

4. Спосіб оцінки ефективності лізоцимвмісних засобів в лікуванні хронічного генералізованого пародонтиту у хворих на червоний плоский лишай слизової оболонки порожнини рота. Автор: **О.В. Єлісєєва.**

5. Спосіб діагностування Епштейн-Барр ураження центральної нервової системи у ВІЛ-інфікованих осіб. Автор: **В.М. Козько, А.В. Гаврилов, М.Г. Гвоздецька, А.В. Бондаренко, В.В. Гаргін, А.В. Сохань, О.І. Могиленець, Я.В. Зоц.**

6. Спосіб прогнозування ускладненого перебігу післяопераційного панкреатиту. Автор: **І.А. Криворучко, В.В. Бойко, Н.М. Гончарова, С.М. Тесленко, П.В. Свирипо, М.М. Тесленко.**

7. Спосіб формування панкреатогастроанастомозу. Автор: **І.А. Криворучко, Н.М. Гончарова, С.М. Тесленко, М.М. Тесленко.**

8. Спосіб прогнозування рецидиву стриктур у хворих на гідронефроз. Автор: **В.М. Лісовий, В.І. Савенков, І.В. Сорокіна, М.С. Мирошниченко.**

9. Спосіб лікування хворих з хондромалією III-IV ступеня хряща колінного суглоба. Автор: **А.В. Літовченко, М.І. Березка, О.В. Мірошниченко.**

10. Спосіб моделювання внутрішньоутробного інфікування плода та новонародженого як наслідку підгострого інфекційно-запального процесу матері. Автор: **В.Д. Марковський, І.В. Сорокіна, М.С. Мирошниченко, О.М. Плітень, М.М. Мішина, А.С. Шапкін, О.В. Калужина.**

11. Спосіб лікування вестибулярної поверхневої ретинопатії іклів. Автор: **Р.С. Назарян, Ю.Ю. Ярославська, О.С. Огурцов.**

12. Спосіб корекції імунорезистентності організму хворих на хронічні сальпінгофорити. Автор: **О.О. Паламарчук, В.Ю. Парашук, В.В. Паламарчук.**

13. Спосіб лікування менінгіом головного мозку, що мають виражену васкуляризацію. Автор: **В.О. П'ятикоп, Ю.Г. Сергієнко, Ю.О. Котляревський, І.О. Кутовий, А.О. Пшеничний.**

14. Спосіб лікування хворих раком легені. Автор: **В.І. Старіков, Т.П. Якименко, С.Ю. Басилайшвілі.**

15. Спосіб лікування хворих на хронічний катаральний гінгівіт. Автор: **Н.Л. Хлестун, І.І. Соколова.**

16. Спосіб корекції ректоцеле у жінок. Автор: **М.О. Щербина, О.П. Ліпко, І.М. Щербіна, І.С. Бородай, О.О. Диннік.**

Авторське свідоцтво

Спосіб оцінювання ризику розвитку патології тканин пародонта й твердих тканин зубів у пацієнтів, які народилися з діагнозом макросомія (Додаток до історії хвороби). Автор: **О.В. Гармаш, Є.М. Рябоконе, В.О. Коробчанський.**

ВИПУСКНИКИ ПІДГОТОВЧОГО ВІДДІЛЕННЯ -

ПЕРШІЙ ЮВІЛЕЙ

31 серпня у конференц-залі ХНМУ були урочисто вручені свідоцтва про закінчення підготовчого відділення для іноземних громадян. Привітати уже колишніх слухачів відділення прийшли проректор з науково-педагогічної роботи університету професор Володимир Марковський, завідувач підготовчим відділенням доцент Олег Марущенко та весь викладацький склад підрозділу.

Опанувати російську мову – навчитися читати, писати, говорити, а також вивчати різні дисципліни російською – завдання не з легких, але ті, хто зібрався того дня у конференц-залі, гідно впоралися з ним.

З моменту відновлення своєї діяльності у 2010 році це вже п'ятий – ювілейний – випуск іноземних громадян на підготовчому відділенні. Загалом минулого навчального року його слухачами стали представники 20 країн світу. Найбільшим був контингент з таких держав, як Йорданія (22 особи), Єгипет (20 осіб), Нігерія (14 осіб), Конго (13 осіб), Індія (12 осіб). Напрочуд мало було представників з країн СНД.

Заняття з 7 навчальних дисциплін тривали з кінця вересня до кінця серпня. Це два семестри, а відповідно, і дві сесії. Більше половини навчального часу традиційно відводиться вивченню російської мови, але й фахівці, які викладали інші дисципліни (біологію, хімію, фізику, математику, основи інформатики та обчислювальної техніки, країнознавство) співпрацювали з виклада-

чами російської мови, адже їхнє головне завдання полягало саме в тому, щоб, повторюючи зі слухачами той матеріал з різних наук, що був опанований ними ще у школі, «переводити» у площину російської лексики, граматики, фонетики. Тобто фактично вивчення російської мови відбувалося без жодних перерв у розкладі.

Окрім традиційних занять, робота слухачів відділення урізноманітнювалась іншими «супутніми» відносно до навчального процесу формами: була і підготовка до наукових конференцій в інших вишах міста (з подальшими феєричними виступами шістьох представників відділення), і участь у численних навчальних екскурсіях (містом, до музею анатомії ХНМУ, до міського історичного музею, на хімічне шоу в Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна, до Біологічної секції Обласного палацу дитячої та юнацької творчості тощо), і організація свят за участю викладацького складу та слухачів, і навіть проведення міні-футбольного турніру!

І ось, в останній день роботи відділення 29 його найбільш успішних слухачів отримали свідоцтва державного зразка з підсумковими оцінками. Окрім цього, були видані грамоти з російської мови, біології та хімії – їх отримали ті, хто зміг домогтися особливих успіхів у вивченні цих дисциплін. А батькам шістьох відмінників і найталановитіших учнів Володимир Марковський вручив подяки за гарне виховання дітей.

Більшість випускників нашого підготовчого відділення для іноземних громадян планують продовжити своє навчання саме в ХНМУ. Вітаємо їх з першим великим успіхом і бажаємо не зупинятися на досягнутому!

Олег Марущенко, Катерина Сереброва

СЛОВО ВИПУСКНИКА

ШЕСТЬ ЛЕТ ЗА ШЕСТЬ МИНУТ

Випускников 2015 года переполняют эмоции. Наш путь был долгим, и описать все сложности на этом пути невозможно. Просто не укладывается в голове, как мы могли их преодолеть и в итоге получить диплом. Во время учебы было много всего и разного – и слез, и радости, но больше слез. Благодаря этому медицинский университет закалил в нас железный характер, так необходимый доктору, и добавил немного цинизма.

У меня два любимых преподавателя – Геннадий Петрович Рузин и Григорий Петрович Лобода. Врезалась в память фраза, сказанная Геннадием Петровичем: «Лошадь можно привести на водопой, но нельзя заставить ее пить».

Валерия Данилюк, стоматфакультет
Я эмоционально опустошен, поэтому радости не испытываю и по поводу своих чувств ничего сказать не могу. Выпускаемся – и выпускаемся. Из всех преподавателей мне запомнился Виталий Витальевич Гаргин, мне было очень интересно на его парах.

Александр Чужнов, IV медфакультет
На протяжении всего периода обучения в нашем университете каждый день был наполнен интересными случаями и событиями. У меня чувство, что я прошла тяжелый и длинный путь, но в конце этого пути я ощущаю гордость от того, что теперь буду врачом. Хочу отметить преподавателей, которые мне запомнились больше всего – это Петр Павлович Гуйда и Виталий Витальевич Гаргин.

Елена Кожарская, IV медфакультет
Учеба на первом медицинском факультете нам пришлось по душе, преподаватели были к нам лояльны, правда, с некоторыми из них не всегда можно было найти контакт, но это уже личное дело студента и преподавателя. Отдельно хотим вспомнить Анатолия Яковлевича Цыганенко, хотя его сейчас нет с нами, он впечатлил всех своими цитатами. Например: «Бактерия в капсуле – это то же са-

мое, что человек в танке». Его выражения были образные и запоминающиеся.

Дмитрий Колесник, Оксана Песоцкая, I медфакультет
Учеба в Харьковском национальном медицинском университете мне понравилась. Спасибо большое преподавателям, которые нас терпели. Абсолютно не жалею о своем выборе – я успешно закончила ХНМУ. Интернатуру буду проходить в своей стране. Спасибо всем!

Газель Чарыева, V медфакультет (Туркменистан)
Годы так быстро пролетели – 6 лет за 6 минут. Я всегда мечтала поступить в ХНМУ – и вот моя мечта сбылась. Сейчас я очень рада, что это время было в моей жизни. Первокурсникам хочу пожелать запастись настойчивостью, терпением, крепкими нервами и, конечно, упорно двигаться к своей цели, потому что без этого все усилия будут напрасны. Хочу выразить благодарность Марине Кузьминичне Урываевой: она позволила знаниям, которые были накоплены за шесть лет, уложиться в голову и расставить все по полочкам. Хочу сказать ей огромное спасибо!

Мария Кононович, III медфакультет
На протяжении 6 лет было пережито много разных эмоций. Каждый день наполнялся новыми знаниями. Если можно было бы вернуть время назад, я бы свой выбор не изменила. Судьба распорядилась так, что я поступила именно в Харьковский национальный медицинский университет, о чем я ни капельки не жалею. Тяжело выделить одного преподавателя – все вложили свой труд и частичку души в меня в частности и в каждого студента в целом. Большое спасибо всему коллективу университета. Первокурсникам хочу пожелать терпения, выносливости и главное – любите свою будущую профессию, почитайте ее и приумножайте.

Алена Слайко, II медфакультет

ЗУСТРІЧАЙТЕ МОЛОДУ КОГОРТУ ЛІКАРІВ!

26 червня в Харківському національному медичному університеті відбувся черговий випуск молодих лікарів – 891 випускник одержав диплом фахівця, з них 288 іноземних лікарів з 33 країн світу.

Головний для випускників захід проходив у стінах Харківського національного академічного театру опери й балету ім. М. Лисенка за участю численних гостей. Вітання й напутні слова пролунали з вуст ректора університету, деканів, викладачів, батьків, представників міської й обласної влади.

На адресу Харківського національного медичного університету надійшло привітання від голови Верховної Ради України Володимира Гройсмана та від Міністра охорони здоров'я України Олександра Квіташвілі.

Церемонію відкрив ректор університету професор Володимир Лісовий: «У цей ювілейний 210-й для нашого університету рік вітаю усю нашу родину Слобожанських лікарів із поповненням – випускниками Харківського національного медичного університету». Також Володимир Миколайович наголосив на тому, що понад 1000 студентів та викладачів відгукнулися на заклик про допомогу переселенцям та постраждалим під час проведення АТО. Багато з них й досі працюють у лікарнях та шпиталях безпосередньо поруч із зоною бойових дій.

Сказати напутні слова випускникам Харківського медичного прийшли почесні гості: радник голови Харківської облдержадміністрації Сергій Стороженко, заступник міського голови з питань охорони здоров'я й соціального захисту населення Світлана Горбунова-Рубан, Народний депутат, академік НАМН України Олександр Біловол та член-кореспондент НАМН України професор Олена Гречаніна.

Звертаючись до випускників, Сергій Стороженко побажав усім бути чуйними лікарями й зазначив: «Немає вищої посади, ніж бути рятівником людини, немає кращої професії, ніж зцілювати, та немає кращого друга для людини, ніж лікар».

Світлана Горбунова-Рубан побажала молодим фахівцям стати справжніми медиками, щоб ними пишалось усе їхнє оточення, а вони самі – своєю роботою. Олександр Біловол привітав випускників із отриманням дипломів одного з найкращих медичних вишів країни й Європи та подякував ректорові університету професору Володимиру Лісовому за те, що він створив справжню команду й зберіг традиції наслідування. Олена Гречаніна також сказала учорашнім студентам напутнє слово: «Вам здається, що ви вже все знаєте, але велич нашої професії полягає в тому, що треба навчитися казати «не знаю» та не соромитися звертатися за порадою до колег, адже вам довірили найцінніше – людське здоров'я і життя».

Хвилюючим моментом стало вручення дипломів з відзнакою. Випускники-відмінники зібралися на сцені, дипломи їм вручали Володимир Лісовий та заступник голови Харківської облдержадміністрації В'ячеслав Абакумов.

Клятва лікаря звучала як урочиста обіцянка зберегти вірність професії. Це обов'язок кожного, хто обрав найгуманнішу у світі професію. Яскраві привітання й виступи самодіяльних колективів зробили це неформальне свято таким, що найбільше запам'ятається випускникам 2015 року. Декан стоматологічного факультету Віктор Ніконов навіть заспівав привітальну пісню для випускників та завершив свій виступ словами «Зажди пам'ятай, що ти – лікар, і тоді люди складуть про твоє добре серце і золоті руки ще не одну пісню».

ПІДСУМКИ ВСТУПНОЇ КАМПАНІЇ

17 серпня завершилася вступна кампанія – 2015 у Харківському національному медичному університеті.

Протягом вступної кампанії до приймальної комісії ХНМУ надійшло 7039 заяв, з них в електронному вигляді – 4797, що складає 68,1% від загальної кількості. Загальний конкурс по університету склав 7,9 особи на одне місце.

Усього до університету на освітньо-кваліфікаційний рівень «Спеціаліст» зараховано 722 особи, з яких 508 – за державним замовленням. У поточному році надійшло 210 заяв від пільгового контингенту, зараховано 58 осіб. За цільовим прийомом зараховано 70 студентів.

На спеціальність «Лікувальна справа» на другий курс (з нормативним терміном навчання на вакантні місця) подано 211 заяв, а за спеціальністю «Стоматологія» – 11 заяв, що на 13% більше, ніж у 2014 році. На другий курс на спеціальність «Лікувальна справа» зараховано 24 студенти, на спеціальність «Стоматологія» – 8 студентів.

На спеціальність «Сестринська справа», «Лабораторна діагностика», «Адміністративний менеджмент» та «Педагогіка вищої школи» освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» зараховано 63 студенти.

На спеціальність «Сестринська справа» та «Лабораторна діагностика» освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» зараховано 39 студентів, що на 64,1% більше, ніж минулого року.

Активно проводився набір за новою спеціальністю «Здоров'я людини» освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр», зараховано 20 студентів.

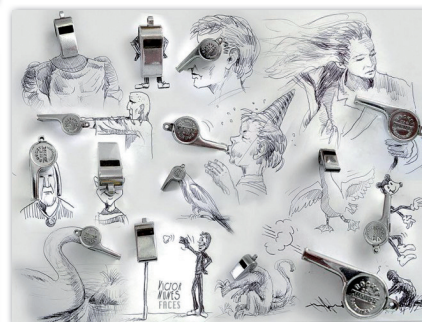
На другий та третій курси за спеціальністю «Лабораторна діагностика» освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» зараховано 11 студентів.

За матеріалами Приймальної комісії

ART
Терапія

Современные иллюстраторы все чаще экспериментируют с бытовыми предметами, которые становятся эффектным дополнением к нарисованной картинке. Португальский мастер

Виктор Нунес (Victor Nunes) представил целую серию работ, которые созданы по такому принципу, анимированные зарисовки уже полюбили зрители.

«Медичний університет»

Реєстр. свідоцтво ХК № 2098 – 839 ПР від 05.03. 2014 р.

Засновник – Колектив Харківського національного медичного університету.

Газета виходить один раз на місяць

Адреса редакції: 61022, Харків, пр. Леніна, 4.

Гол. корпус, 5 поверх, тел. 707-73-60

e-mail: redakt@knmu.kharkov.ua

www.knmu.kharkov.ua

Підписано до друку 25.09.2015. Формат 60 x 90/4.

Папір офсетний. Гарнітура Pragmatica. Друк офсетний.

Умов. друк. арк. 8. Обл.-вид. арк. 8,5.

Тираж 500 прим. Зам. № 25/9.

Видання підготовлено та надруковано

у ТОВ ВПП «Контраст».

61166, м. Харків, пр. Леніна, 40,

т. (057) 719-49-13, 717-76-51

Реєстраційне свідоцтво ДК № 178 від 15.09.2000

За точність викладення фактів відповідальність несе автор. Рукописи не рецензуємо й не повертаємо. Точка зору авторів публікацій може не збігатися з позицією редакції. Передрук лише з дозволу редакції газети.

Редактор В. Захаревич

Коректори М. Тарасенко, Є. Рубцова